

ДНПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

«Спеціалізоване фортепіано»

Методичні рекомендації

до навчальної дисципліни

«Спеціалізоване фортепіано»

освітній ступінь бакалавр

Виконавець

Викладач

ПК «спеціалізоване
фортепіано»

Іванова І. М.

Дніпро – 2016

Методичні рекомендації

Вибір програми з предмету «спеціалізоване фортепіано» для студентів спеціалізації «хорове диригування» та «історія та теорія музики» має ґрунтуватися на кращих зразках фортепіанного мистецтва і включати твори композиторів – класиків і сучасних авторів. Необхідно також розвивати відчуття національної української мелодики та цікавість до сучасних українських композиторів.

Програму кожного студента слід складати з творів різних стилів, жанрів та епох. Під час вибору програми для студентів без фортепіанної підготовки, викладачу слід орієнтуватися на інтелект дорослої, достатньо обдарованої людини з розвинутими емоціями та уникати творів з дитячими назвами та примітивною мелодикою.

Особливу увагу слід приділити розвитку поліфонічного слуху та мислення, що надзвичайно важливо для студента – диригента, як майбутнього керівника колективу, де потребується майстерність об'єднання багатьох музичних ліній у єдине ціле. Розвинутий поліфонічний слух сприяє також більш легкому процесу навчання для студентів на уроках сольфеджіо.

Дуже важливу роль для музиканта грає вміння вслуховуватися в різні гармонічні барви. Цей навичок набувається на уроках фортепіано і сприяє ліпшому засвоєнню учбового матеріалу з предмету «гармонія».

В процесі роботи над вивченням репертуару в класі спеціалізованого фортепіано викладач повинен крок за кроком розвивати музичний інтелект студента, та його здібності аналізувати матеріал а також об'єднувати його в структурні формоутворюючі елементи: мотиви, фрази, розділи, частини.

Багато уваги з перших кроків навчання треба приділяти звуковидобуванню, від якого залежить ясність показу стилю творів, які виконує студент на прослуховуваннях. На протязі всіх років навчання треба удосконалювати навички студента з легато, яке дає можливість відтворення співучої природи людського голосу на фортепіано.

Особливу увагу слід приділити вивченню акомпанементів до хору, де студент має одночасно грати та співати. Цей процес дуже важливий для розвитку як слуху, так і координації рук і голосу, розвитку мислення справжнього хормейстера, якому треба керувати важливішими елементами та шарами музики.

Основним завданням при роботі над акомпанементом має бути вміння студента бачити одночасно всю фактуру (у комплексі з хоровою партією), відтворюючи голосам всі вступи хорових партій з відповідними тембрами. Відтворювати щонайменші темпоритмічні, агогічні, динамічні нюанси музичного тексту задля найточнішого відтворення авторського задуму композитора.

Гра у фортепіанному ансамблі надає можливість студентам вивчити більш складні твори. Ця цікава форма роботи виховує відповідальність, відчуття ритму, темпу, допомагає відтворити обсяг звучання оркестру.

Важливим розділом роботи педагога з фортепіано зі студентами спеціалізації «хорове диригування» і «теорія музики» є розвиток навиків читання нотного тексту. Цей навик прискорює процес розучування творів, активізує самостійну роботу студента та дає можливість познайомитися з більшою кількістю творів. Техніка читання з листа набувається з кожним ознайомленням з новим твором, але викладач повинен навчити студента грамотно орієнтуватися в музичному тексті: бачити і розуміти мотиви, фрази, вірний ритм, основу гармонії. Дуже важливо також, навчити студента бачити наперед нотний текст. Для читання нотного тексту можна обирати твори більш простіші, переважно в повільних темпах, написані в нескладних тональностях.

Величезну роль в опануванні фортепіанної фактури грають технічні вправи: гами, акорди, арпеджіо та етюди на різні види техніки.

У роботі над гамами, арпеджіо та акордами необхідно звертати увагу на якість виконання, ритмічну стійкість, динаміку та звуковедення, наспівність, зв'язність, повноту звучання, плинність, рівність, пальцеву чіткість і швидкість, а також темпове вдосконалення виконання від семестру до семестру.

Викладач спеціалізованого фортепіано при роботі із студентом повинен спрямувати свою увагу на:

- Грамотно вивчений текст твору (точний ритм, паузи, штрихи, динамічні відтінки);
- Присутність логіки в будіванні фраз та формі, наявність кульмінації;
- Наявність у кожному творі стильових особливостей;
- Виконання програмних творів красивим, професійним звуком, а також відображення в техніці звуковидобування різних стилів та жанрів;
- Уважне ставлення до метру та єдиного темпу, як до формоутворюючих елементів;
- Грамотність побудування інтонаційних елементів музичної тканини, присутність в інтонаціях початку, кульмінації та закінчення, усвідомлення та виразне виконання інтонацій;
- Художній смак щодо інтонаційної та фразувальної виразності, тобто відсутність різкості, перебільшеності, або в якості звуковедення;
- Темп, відповідальний стилю, жанру та рекомендаціям композитора або редактора;
- Розвиток навиків самостійної роботи та виконавської волі.

Кожний викладач фортепіано має зробити свої уроки якомога більш інтенсивними, продуктивними, наповненими інформацією о стилях, творах та композиторах. Метою кожного педагога має бути розкриття музичних, інтелектуальних та артистичних здібностей студента, а головне пробудження в студентах натхнення щодо занять музикою.